

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

· HVAR 8 DAG ·

ILLUSTRERADT

MAGASIN

STORA TORGET I VÄSTERÅS. — FOTOGRAF ERNST BLOM, VÄSTERÅS.

15:DE ÅRG.

DEN 9 NOVEMBER 1913.

N:O 6.

Foto. Etisa Hirsch, Västerås.

Kliché: Bengt Sjöberg.

Olav Hirsch

CLAËS WERSÄLL.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 17 november fyller landshöfding Claës Wersäll i Västerås sextiofem år.

Claës Richard Wersäll är född i Skara den 17 november 1848, yngre son till matheseos lektorn därstädes, sedermera kyrkoherden och prosten i Lari, magister Johan Wersäll och hans maka Hedda Maria Ulrika Wilhelmina Granfeldt. Släktnamnet hade valts af fadern, som var son till en rusthållare i Wersås i Västergötland. Modern åter tillhörde en släkt med gamla anor; fyra generationer af densamma hade hunnit vara prostar öfver Dalsland, innan Carl XI upphöjde en af dess medlemmar i adligt stånd på grund af hans militära förtjänster: till erinran om förfädernas ecklesiastika maktställning skrefvo sig hans ättlingar Granfeldt *från Dal*. Hennes föräldrar voro ryttmästaren Johan Gustaf Granfeldt på Trestena och hans maka Anna Charlotta Fock.

De ärfda matematiska och militära anlagen gjorde det lätt för Claës Wersäll att välja lefnadsbana. Det blef naturligt nog artilleriofficerens. Den 16 januari 1867 antogs han till kadett på Carlberg och utnämndes efter fullgjorda afgangspröf den 7 maj 1869 till underlöjtnant vid Svea artilleriregemente, där han sedan efter hvartannat avancerade till löjtnant 1875, kapten 1881 och major 1893. Som ung militär gjorde han sig känd icke blott för goda insikter i de artilleristiska ämnena, utan äfven för ovanlig kroppsstyrka. Han skall helt säkert på högtidsdagen icke misstycka, om man bringar i erinran första gången, då hans namn fördes på en bredare offentlighets tunga. Det var, då i hufvudstaden en utländsk brottare å cirkus i professionellt öfvermod utmanade hela nationen till tvekamp och en maskerad herre uppträdde på arenan för att mottaga utmaningen. Den öfvermodige blef slagen till marken och det undrades mycket hvem det var, som räddat vår brottareära på en tid, då den svenska idrotten ännu knappast ens trädde i barnskorna. Småningom sipprade det ut, att det var kaptenen vid Svea artilleri Wersäll, som varit den starke och behjärtade mannen.

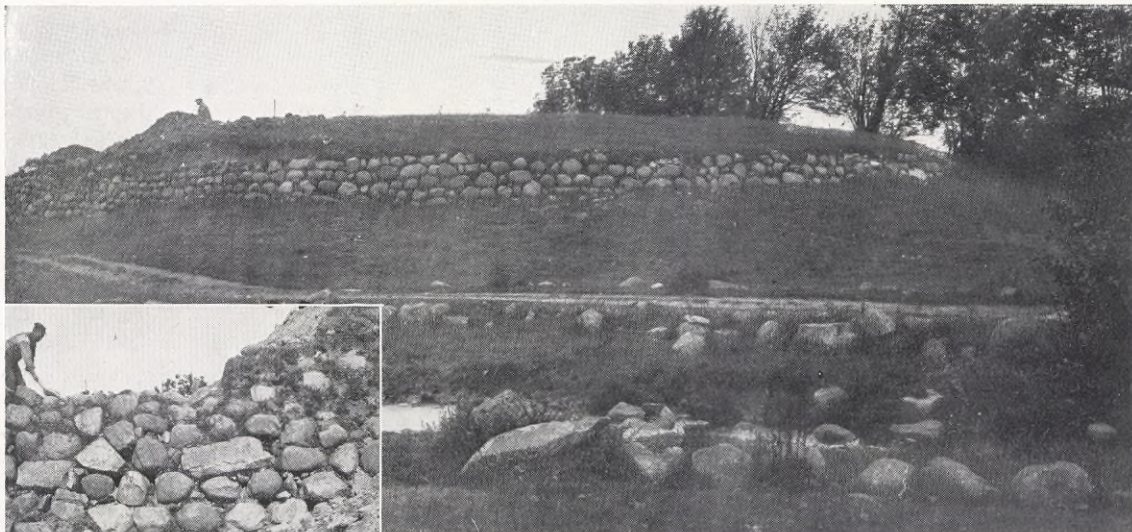
Det dröjde icke synnerligen länge, förr än Wersäll fick visa, att han hade styrka äfven annorstädes än i armarne. År 1886 blef han vald till statsrevisorssuppleant och följande år till statsrevisor. Som sådan lyckades han förvärfva sig bl. a. A. P. Danielssons inflytelserika bevägenhet och det har uppgifvits, att denne gaf närmaste upphovet till, att han redan 1888 blef utsedd till riksgäldsfullmäktig. Fyra gånger återvaldes han härtill och mandatet skulle säkerligen framgent förnyats, om icke den duglighet och energi, hvarmed han fullgjorde det, fäst dåvarande statsminister Boströms uppmärksamhet på honom och föranledt hans utnämning till Curry Treffenbergs efterträdare på Kopparbergs läns landshöfdingestol. På den nya platsen visade han samma goda egenskaper och gjorde sig därför bland länsbefolkningen i hög grad respekterad. Men ej heller här skulle han länge få stanna: den 6 nov. 1894 öfverraskades den svenska allmänheten af meddelandet, att dåvarande finansministern Fredrik von Essen utnämnts till riksmarskalk, att exc. Boström i sammanhang härmed mottagit finansministerportföljen samt att landshöfding Wersäll samtidigt inkallats i regeringen som konsultativt statsråd.

Man behöfde ej länge vänta på förklaringen till det egendomliga förhållandet, att en f. d. militär

sålunda satts på en post, för hvilken civil lag- och författningskunskap i främsta rummet erfordrades. Liksom sedermera ifråga om norska flagglagens notifikation ville exc. Boström själf taga på sina starka skuldror ansvaret för den s. k. trettondedagsaftonukas i fråga om spannmålstullarne, hvilken ställde den en vecka senare sammanträdande riksdagen inför ett fullbordadt faktum beträffande de tullhöjningskraft, hvilka hotade att nu åter komma tullstriden att uppblösa. Men därefter skulle finansministersportföljen öfvertagas af Wersäll, hvilket också skedde den 15 mars 1895, sedan excellensens välberäknade taktik fört landtmannapartierna till återförening och därmed den nya tullfrågan till lösning i lugn och ro med öfverväldigande majoritet i båda kamrarne.

Den tid af något öfver två år, Wersäll nu beklädde finansministerposten, var så till vida för dess innehafvare en angenäm tid, att han icke behöfde besvära sig med att uttänka eller genomdrifva nya skatter. Tullmillionerna flödade under stigande konjunkturen för hvarje år rikligare och voro ännu icke disponerade. Wersälls uppmärksamhet kunde sålunda lugnt inriktas på andra viktiga uppgifter, som ålago finansportföljens innehafvare. Det föll på hans lott att föra regeringens talan vid den stora riksbanksreformens genomförande; han var också med vid antagandet af den reformerade bränvinslagstiftningen af 1895. Hos stockholmspubliken blef han impopulär för sitt framdrivande af den s. k. variétéparagrafen, och det är nog många, som mest äro vana att förknippa hans namn med den. Man borde dock för dennas kanske mindre lyckliga affattning icke glömma att det var han, som var med om att skapa vår första moderna kontinentalförbindelse — Trelleborg—Sassnitz-routen i dess första gestalt — och att det var med hans medverkan, den svenska rikstelefonens banbrytare Storckenfeldt blef i tillfälle att lägga grundvalarne för sitt stora verk. När Wersäll den 16 juli 1897 återvände till sin landshöfdingepost, kunde han blicka tillbaka på ett väl utfördt värf, äfven om han ej kunde berömma sig af några dristiga initiativ. Sådana tillhörde ej den tidens svenska politik. Att han afgick, berodde ej heller på, att han förlorat riksdagens förtroende. Det var för de skattetekniska frågor, hvilka nu trädde i förgrunden, som man i hans expeditionchef trodde sig finna en mera lämpad finansportföljsinnehafvare.

I Falun stannade Wersäll ej heller denna gång synnerligen länge. Hans maka, grefvinnan Eva Charlotta Lewenhaupt, hade haft sitt barndomshem vid Geddeholm i Västmanland och äfven han själf hade genom sommarvistelser på Aggarö känt sig dragen till Mäljarstranden. Så begagnade han sig af tillfället, då landshöfdingestolen i Västerås 1901 blef ledig, att erhålla förflyttning dit. Som ståthållare på Västerås slott har han förvärfvat sig lika allmänna sympatier som tidigare i Dalarne, hvartill äfven bidragit hans makas vinnande egenskaper och hennes framstående förmåga att sköta värddneuppgiften på residenset. I de bredaste kretsar inom länet är helt visst på sextiofemårsdagen den önskan allmän, att landshöfding Wersäll och hans maka där ännu måtte tillbringa flera lyckliga år i kretsen af den hoppgivande och föredömliga skara af icke mindre än tio barn, de där haft glädjen se uppväxa ikring sig.

Efter fotografier. VIKINGABORGEN VID VALLABACKEN. Kliche: Bengt Silfveruppsats
Vidstående bild: ETT STYCKE AF DEN GENOM UTGRÄFNINGEN BLOTTADE MUREN.

På bekostnad af den verksamma "Ystads fornminnesförening" har nyligen ett märkligt *fornminne*, borgen Vallabacken i Hvitaby socken, Skåne, blifvit undersökt af amanuensen A. Lindblom från Stockholm. Borgen består af en murcylinder, 40 meter i diameter. Som af afbildningen framgår, har muren uppförts utan murbruk, men likväl med en skicklighet, som vittnar högt om våra förfäders byggnadskonst. Kringfluten af vatten, har borgen med största sannolikhet utgjort en tillfällig tillflyktsort under ofredstider. Bland fynden märkas särskildt lämningarna efter en båt, som härleder sig från borgens tillkomsttid, vikingatidens slut eller början af medeltiden.

UTSTÄLLNING AF KONSTHANDTVERK I GÖTEBORG

Text å sid. 92.

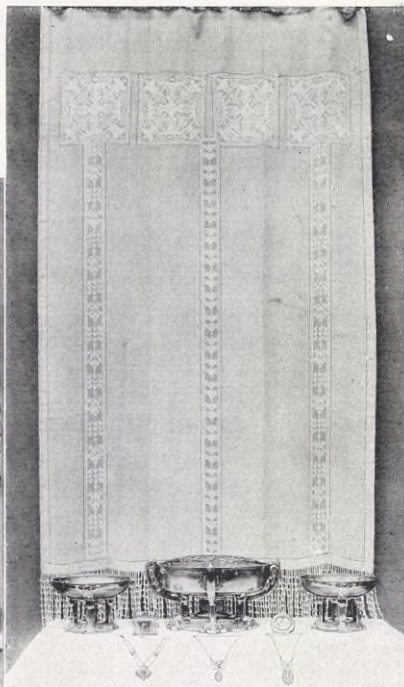

Foto Buchardt, Göteborg

Bilden t. v.: PARTI AF SELMA GIÖBELS UTSTÄLLNING. I midten den vackra mattan "Vettersvågor". — Bilden t. h.: HUGO LUNDSTEDTS SILFVERUPPSATS, afsedd att utgöra högsta vinsten i Göteborgs Slöjdförenings lotteri. Däröfver store af fru MAJA ALVIN.

Kliche: Kem. A.-B. Bengt Silfveruppsats, Sjöns-Gig

A. WIJKANDER.

Den 29 oktober afled i Göteborg därvarande stadsfullmäktiges förutvarande ordförande, f. föreståndaren för Chalmerska institutet prof. *Aug. Wijkander* i en ålder af 64 år.

Därmed slöts en i ovanlig grad verksam lefnad. Innan Wijkander 1881 tillträdde sin chefsplats vid Chalmerska institutet, hade han redan förvärfvat sig ett ansedt namn som vetenskapsman, deltagit i den svenska arktiska expeditionen till Spetsbergen 1872—73 och innehåft docenturer både i Uppsala och Lund, på det förra stället i astronomi, på det senare i fysik och meteorologi. I Göteborg utvecklades under

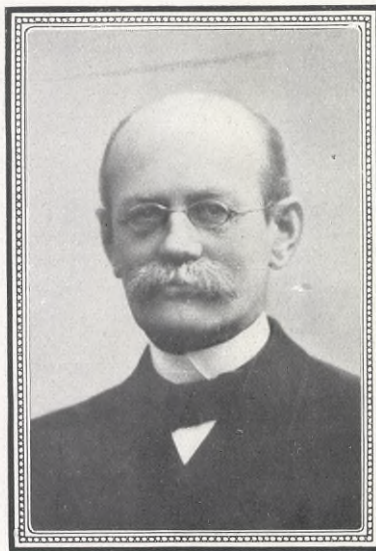

Foto. Jonason, Göteborg. Kliche. H. 8. D. af N. J. Wijkander.
F. 1849. † 29 OKTOBER.

hans ledning Chalmerska slöjdskolan till en teknisk läroanstalt af högskolas rang, hvartill knöts bl. a. en särskild skeppsbyggeri-afdelning. Framför allt skall han emellertid där minnas för sina kommunala insatser. I 27 år tillhörde han stadsfullmäktige, i 12 var han stadsfullmäktiges ordförande. Särskildt inlade han förtjänster vid stadens utveckling på det kommunalindustriella området (gas, spårvägar, elektricitet). i fråga om utbyggandet af stadens järnvägsnät (trafikförvaltningssammanslutningen Göteborg—Stockholm—Gäfle) samt vid lösningen af stadens hamnfråga. Se vidare H. 8. D. årg. XI:17.

HANDELSKAMMARMÖTET I GÖTEBORG

Den 3 nov. sammanträdde i Göteborg ombud för *Sveriges Handelskamrar* för överläggning rörande köpmanskåren intresserande lagstiftnings- och andra frågor. Som ordiörande fungerade Göteborgs Handelskammars ordförande, konsul C. A. Kjellberg, som vice ordförande ordf. i Stockholms Handels-

kammare bankdir. K. A. Wallenberg, i Skånes v. häradsh. E. Wethje och i Älfsborgs fabrikör Axel Wennersten. Bland de närvarande gästerna märktes finansministern frih. Adelswärd, f. generaldir. A. Lagerheim samt den nye chefen för kommerskollegium, generaldir. Fryxell. Mötet pågick under tvenne dagar.

GRUPPBILD AF DELTAGARE I MÖTESFÖRHANDLINGARNE, TAGEN Å GÖTEBORGS BÖRS.

Foto. för H. 8. D. af Fotograf A. KARNELL, Göteborg.

ÅRETS MEDICINSKA NOBELPRIS.

Karolinska institutets lärarekollegium har beslutat överlämna årets medicinska Nobel-pris till professorn i fysiologi vid universitetet i Paris *Charles Richet* för hans arbeten rörande *anafylaxi*, hvilka gifvit nyckeln till en del hittills oförklarade fenomen inom serumterapien och därmed lagt grunden till en alldeles ny riktning inom den medicinska vetenskapen.

Professor Richet, som är född 1850 och räknas som en af den franska vetenskapsvärldens främsta personligheter, har tidigare fäst uppmärksamheten vid sig genom sina psykologiska forskningar, sina studier öfver hypnotism o. suggestion samt genom sina betydelsefulla upptäckter på serumforskningens område.

Utom ett betydande antal vetenskapliga arbeten föreligga af hans hand äfven en del skönlitterära alster. Bredvid sin verksamhet som vetenskaplig forskare och författare har professor Richet jemväl funnit tid för ett lifligt deltagande i fredsörelsen.

T. h.: TRÅDLÖS TIDSREGLERING FRÅN EIFFELTORNET.

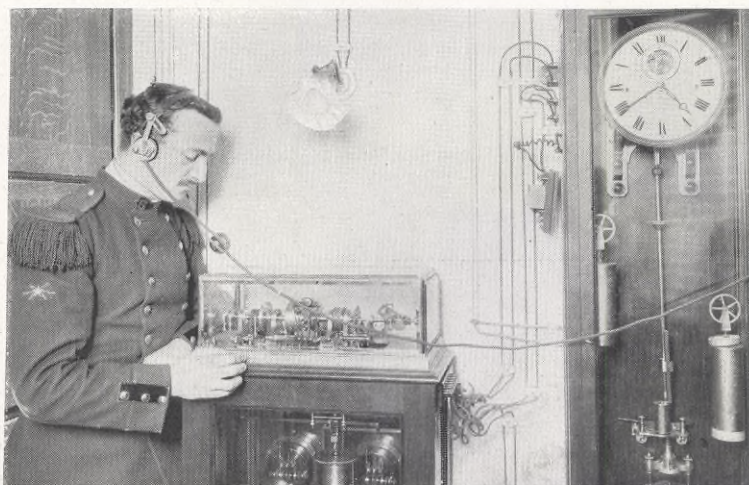
Nederst: DEN INTERNATIONELLA KONFERENSEN FÖR TRÅDLÖS TIDSREGLERING. Guppbild från Paris Observatorium. Sveriges ombud var professor C. L. Charlier i Lund (*). Den öfre bilden visar den apparat som automatiskt skall utsända tidssignalerna världen rundt från Eiffeltornet i Paris.

Efter porträtt. CHARLES RICHEL, professor i fysiologi vid Universitetet i Paris. Klische: Bengt Sjöversparre.

En internationell konferens för åstadkommande af en regelbunden trådlös tidstelegrafering världen rundt har i dagarna hållits i Paris. Beslut har fattats om upprättandet af ett internationellt tidsregleringsinstitut i Paris, som, närmast till tjänst för sjöfarten, tre gånger om dygnet skall utsända trådlösa tidssignaler, hvilka sedan från öfriga befintliga större trådlösa telegrafstationer skola befordras vidare öfver hela världen. Sedan den tyska trådlösa stationen i Norddeich blifvit färdig för ändamålet, skola tidssignalerna alternerande utgå härifrån och från Paris, med två signaler om dygnet från hvardera platsen.

Vid konferensen, har Sverige representerats af prof. C. L. Charlier i Lund.

Efter fotografier

Klische: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Skåm-Göb.

Foto. Clason, Gbg.

A. Uch: Bengt Stålvorsparre.

FINALEN I SVENSKA MÄSTERSKAPET I FOTBOLL. — Situation framför Djurgårdens I. F:s mål. Kristenson gör straffspark. Ö. I. S. (Örgryte I. S., Göteborg) eröfrade mästerskapet med 3—2. Vi hänvisa till redogörelse å sid. 92 för den inom idrottsvärlden utomordentliga tilldragelsen.

De med så stort intresse motsedda världsmästerskapstävlingarne i tennis i Stockholm togo sin början den 2 nov. Bland åskådarna märktes kronprinsregenten och kronprinsessan samt hertigen af Södermanland. Tävlingsarne omfatta fyra klasser och i samtliga står striden om världsmästerskapstiteln. Ett stort antal af utlandets bästa spelare deltaga i tävlingen.

H. 8. D:s Baltiska Pristäflan

är föremål för ett ständigt växande intresse landet rundt. — Ibland tar det sig egendomliga uttryck. Så ha en del personer annonserat om listor med massor af ord i och för denna tävling. Vi inskränka oss till en varning mot att uppmuntra detta geschäft: LISTOR MED 50 FEL KASSERAS.

Efter fotografi.

MR WILDING
fr. Australien.

Foto. HVAR 8 DAG

MISS AITCHINSON
fr. England.

Foto. HVAR 8 DAG.

MR DECUGIS
fr. Frankrike.

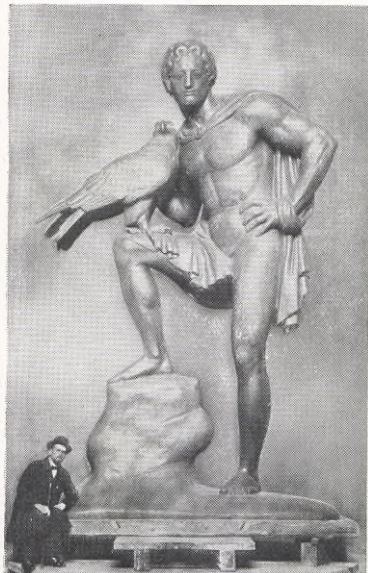
Några af de till striden om världsmästerskapet i tennis till Stockholm anlända mästerspelarne.

Foto. Beckeman, Sthlm.

Kittlet Kem. A.-B. Bengt Stålvorsparre, Sthlm.—Gbg.

FOLKDANSENS VÄNNER HÖGTIDLIGHÅLLA SITT 20-ÅRS JUBILEUM Å SKANSENS HÖGANLOFT.

"GOETHE'S GENIUS", kolossalstaty af prof. Hahn i München, afgår i dagarne till Chicago.

nistärens politik, hvilken som bekant ledt till afslutandet af den betydelsefulla fransk-spansk-engelska ententen.

Tronföljdsfrågan i Braunschweig har nu fått sin slutgiltiga lösning sedan tyska förbundsrådet, efter det hertigen af Cumberland afsagt sig arfsrätten till den braunschweigska hertigkronan, den 27 okt. lämnat sitt medgifvande till att hertigens son, prins Ernst August af Cumberland, finge beträda hertigdömet Braunschweigs tron. Den 29 okt. behandlades successionsfrågan i braunschweigska landtdagen, hvarvid föredrogs dels förbundsrådsbeslutet dels hertigens af Cumberland tronafsägelse. Därefter antogs enhälligt en förklaring, i hvilken landtdagen ger uttryck åt sin glädje öfver förbundsrådets beslut, hvilket medgifver det infödda, genom flera hundra års historia till landet knutna welfiska härskaruset att åter taga regeringsmakten i besittning. Furstens civilista bestämdes därefter till 1,125,322 mark.

Hertig Ernst August, hvilken som bekant är förmäld med kajsar Wilhelms enda dotter, har för att nå fram till den braunschweigska tronem icke behöft uppfylla det gamla villkoret att formligen afsäga sig den hannoveranska kronan, till hvilken han har arfsrätt, utan har i stället lämnat en försäkran, att han som regent skall obrottsligt fast-

Efter att under fyra år med Moret, Canalejas och senast Romanones som konseljpresidenter ha innehaft regeringsmakten i Spanien, har det liberala partiet nu fått återlämna densamma till det konservativa partiet. Systemskiftet har föranledts därpå att en stark vänstergrupp trädte i opposition mot det liberala kabinettet, hvilket fronderi till sist resulterade i ett misstroendeöfuum mot regeringen och dennas demissionering. I spetsen för det nya kabinettet har trädte icke det konservativa partiets förutvarande ledare f. d. konseljpresidenten Maura, hvars namn ansetts allt för utmanande med hänsyn till allmänna opinionen utan en af hans närmaste och högst betroddes män *Don Eduardo Dato*. Den nye konseljpresidenten, hvilken karakteriseras som en upplyst och modär konservativ med stora sociala intressen, antages komma att understödja konung Alfonsos reformvänliga inrikespolitik. Hvad beträffar Spaniens utrikesledning har konseljpresidenten förklarat sig ämna fullfölja den förra mi-

DON EDUARDO DATO, SPANIENS NYE KONSELJPRESIDENT

DET PROV. REGERANDE HERTIGPARET JOHAN ALBRECHT LÄMNAR HÖGTIDLIGEN BRAUNSCHWEIG.

hålla vid riksförfattning och gällande förbundstraktater.

Hertig Johann Albrecht af Mecklenburg, som sedan maj 1907 förestätt den braunschweigska regeringen, lämnade tillsammans med sin gemäl Braunschweig den 31 okt. vid afresan hälsad med ovationer af befolkningen.

Täflingstiden för den stora tyska nationalflygningen utgick den 31 okt. Bland segrarne i täflingen, för hvilken uppstälts 300,000 mark i pris, intogo flygarna V. Stoeffler och E. Schlegel de främsta platserna. Stoeffler, som inom ramen af ett dygn tillryggalade 2,150 kilometer, satte härmed nytt världsrekord och torde med anledning häraf komma att tillerkännas ett extrapris af 100,000 mark.

VIKTOR STOEFFLER, segraren i den stora tyska nationalflygtäflingen om 100,000 mark å 2,150 kilometer på mindre än 24 timmar, ett nytt världsrekord.

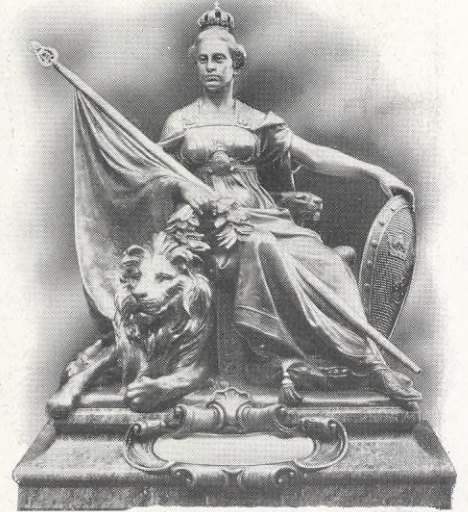
Hrr Fotografrafer uppmanas att vid insändande af fotografier till FIVAR 8 DAG tillse, att firmanamn finnes anbragt på fotografiets baksida. Endast då angives firmanamnet.

PRINS GUSTAF ADOLF VID SVEA LIFGARDE.

Foto. Lamm, Stockholm.

KONUGEN, DROTTNINGEN, KRONPRINSPARET, HERTIGPARET AF VÄSTERGÖTLAND samt PRINS GUSTAF ADOLF, DEN NYE LIFGARDISTEN ankomma till Svea Lifgardes kasern.

Kliché: Kem. A.-L. Bengt Silfversparre, Stålm-Gby.

"MODER SVEA", silfverstatyett öfverlämnad till Svea Lifgardes officerskår af f. d. officerare vid regementet å dettas jubileumsdag d. 30 Okt.

HERTIGEN AF VÄSTERBOTTEN, PRINS GUSTAF ADOLF, LÄSER KOMPANIORDERN EFTER ATT AF KONUNGEN HA INSTÄLLTS I LEDET, (den nedre bilden)

Svea Lifgarde firade den 30 okt. under utvecklande af stor militärisk prakt och i närvaro af flertalet af det kungliga husets medlemmar samt en lysande samling af högtstående militärer med damer en fäst för att högtidlighålla dels 25-årsminnet af regementets inryckning i de nya kasernerna, vid hvilket tillfälle det fördes af konung Oscar II personligen, dels 50-årsminnet af det år 1863 firade 250-årsjubileet af regementets tillvaro, hvilket jubileum, enligt senare forskning visat sig så till vida falskt att regementets anor gå vida längre tillbaka i tiden eller till början af 1500 talet. Den dubbla minnesfesten, hvilken ägde rum på regementets kaserngård, fick ökad glans däraf att vid samma tillfälle konung Gustaf insatte den lille hertigen af Västernbotten, prins Gustaf Adolf, som gardist vid sitt lifkompani.

Sedan de kungliga vid 3-tiden på middagen anländt till kaserngården och öfverste Hult öfvertagit det här i stor parad uppställda lifkompaniet samt högtidlig parad för fanan ägt rum, trädde konungen med hertigen af Västernbotten, iförd Svea lifgardes uniform, fram till fronten och yttrade: "Jämligt gammal tradition insätter jag härmed min sonson hertigen af Västernbotten som lifgardist vid mitt lifkompani." Sedan öfverste Hult utbragt ett af hurrarop åtföljt leife för den lille rekryten, fördes denne af konungen framtill kompaniet och inställdes på högra flygeln. Efter att ha passerat leden aflägsnade sig konungen från fästplatsen under det öfriga kungliga personer kvardröjde och öfvervoro en del exercisöfningar samt besågo reg:s kaserner. Senare på dagen ägde fästen rum för offi

cerare och underofficerare. Med anledning af jubileet hafva f. d. officerare vid regementet till detsamma öfverlämnat en hedersgåfva af massivt silver, "Moder Svea" hållande regementets fana, på hvilken läses de minnesrika namnen Lützen 1632, Landskrona 1677, Narva 1700, Holofzin 1703.

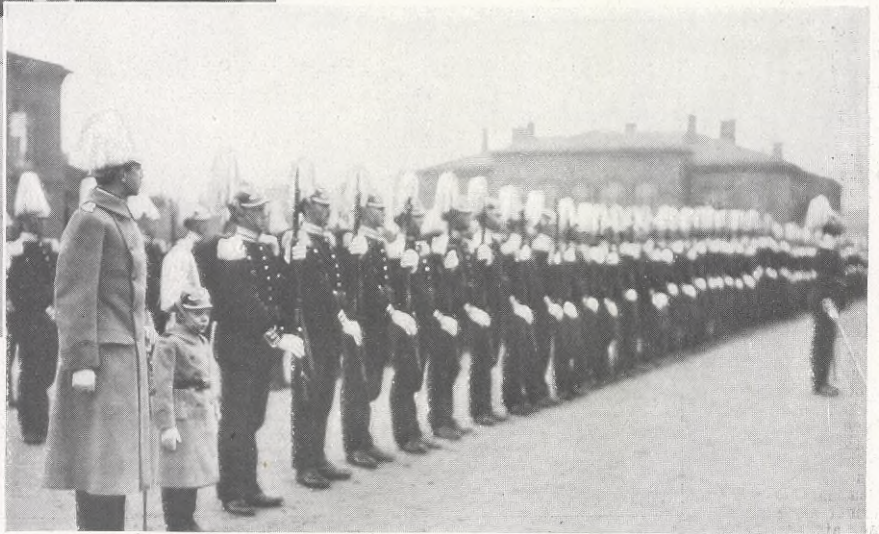

Foto. Lamm, Stockholm.

EN MÄRKLIG GUSTAF ADOLFSSAMLING I LÜTZEN.

ETT APROPOS TILL DEN 6 NOVEMBER.

Lützen, den lilla tyska staden med endast 4,000 invånare har nått världsrykte, ty här stod historien ett ögonblick stilla och höll andan: Sveriges störste konung med trosstarkt hjärta och vidtflygande planer dog här hjältedöden. Gustaf Adolf föll för den evangeliska lärans sak den ödesdigra 6 november 1632, en seggerrik hjälte, vars död helt visst satte kronan på hans verk.

På den plats där han stupade ligger den gamla gråa "Schwedenstein", hvaröfver en enkel götisk baldakin af gjutjärn, "das Gustav Adolf Denkmal". Där bakom i en parkliknande inramning ligger Gustaf Adolfskapellet, i svensk kyrkbyggnadsstil, vallfartsorten för otaliga svenskar och tyskar, som här besjålas af det gemensamma stora minnet af det märkvärdiga slaget och Gustaf Adolfs hjältdöd. Med anledning af den förestående minnesdagen kan det kanske anses lämpligt att för en gång hänvisa på ett annat minne från denna blodiga kamp, som det lilla Lützen bevarar, och som är ensamt i sitt slag. Det är "*die Gustav-Adolf Sammlung*", tillhörande därvarande kungl. svenske konsulin *Oskar Planer*, korresponderande medlem af svenska Kungl. Vetenskaps-, Historie- och Antikvitetsakademien i Stockholm och en af de största nu levande kännare af Gustaf Adolfs historia. Det bör därför kunna vara af intresse för H. 8 D:s läsare att få göra hans bekantskap. Hans Gustaf Adolfs-museum är en skattkammare, som han genom rastlös samlingsöfver lyckats fylla med allt, som står i sammanhang med den betydelsefulla 6 nov. 1632.

Ingen liknande samling torde i rikhaltighet kunna öfverträffa eller ens täfja med hans. Den erbjuder genom sina originalmanuskript, fotografier, litografier m. m. det rikaste källmaterial rörande ofvannämnda skede af 30-åriga kriget af alla vänner af historisk forskning.

Det är omöjligt, att i denna artikel närmare

BRONSSTATYETT AF GUSTAF II ADOLF från 17:e århundr.

beröra alla detaljer. Blott några föremål ur den intressanta samlingen vilja vi framhålla för våra läsare. Där är nu först det rikhaltiga *biblioteket*, som innehåller samtliga litterära verk, hvilka behandla 30-åriga kriget, hvaribland flere af ganska sällsynt slag. Mycket intressanta äro vidare de många *autograferna* af personer, som deltog i slaget vid Lützen. Så finner den besökande bl. a.

1. En urkund af Gustaf Adolf på pergament med egenhändig underskrift och ett stort, vid ett blågult snöre hängande koppelsigill, dateradt Hanau den 12 jan. 1632. Det är ett gåfvobref öfver det mainziska amtet Orba till greve Philipp Moritz von Hanau und Rhineck.

2. Ett bref från Gustaf Adolf med egenhändig underskrift och sigill, dateradt fältlägret vid Wittenberg den 29 okt. 1631 till kursachsiske fältmarskalken Hans Georg von Arnim.

3. Bref från Gustaf Adolf med egenhändig underskrift och sigill, Arnstedt den 27 okt. 1632 till öfverste Erhardt Ehrenreuter. Detta bref är dock skrivet 10 dagar före slaget vid Lützen. (Se nästa sida.)

4. Bref från Pappenheim med egenhändig underskrift och sigill, dateradt Pieritz vid

Magdeburg den 19 mars 1631, till furst August af Anhalt. På grund af klagomål från furs ten öfver kroaternas och andra ryttares utsväfningar utlofvade Pappenheim omedelbar undersökning och sträng bestraffning af de skyldiga.

5. Bref från Wallenstein med egenhändig underskrift och stort sigill, dateradt Halberstadt den 11 november 1629.

Han anhåller hos rådet i en stad om tillåtelse att inkvartera trupper, hvarvid han skriver: "Men vi förnimma från alla orter, att svensken under året vill på fientligt vis ansätta romerska riket, därför höfves det oss att hafva ett vaksamt öga på allt, så att hans förhåfvande må förhindras" o. s. v. (Wir aber von allen orten vernehmen, dass der Schwed auf Jahr dem röm-Reich fiendseliger weisszuesetzen will, dannenherz unsz gebühren thuet, auf alles ein wachtsames aug zue haben, auf dass dessen vornehmen verhindert werde" etc.

6. Bref från Wallenstein till Pappenheim i Halle, dateradt Lützen den 15 november 1632. (Se sid. 92.)

Fotografi efter originalet i K. K. Heeres-museum i Wien. Pappenheim beordrns att genast aftaga till Lützen med allt sitt folk och alla kanoner, då fienden vore i frammarsch. Originalbrevet är fläckadt med Pappenheims blod. Han bar det på sig i slaget vid Lützen, där han blef svårt sårad.

Men samlingen har äfven att uppvisa *autografer af Gustaf Adolfs samtida*, som icke deltog i slaget den 6 nov. 1632, så t. ex. ett bre

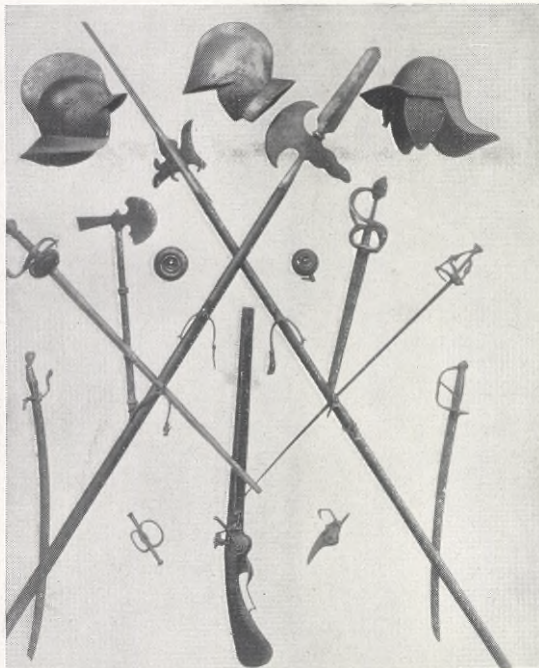

GUSTAF ADOLFS DÖD. Efter ett gammalt elfenbensnideri.

från kejsar Ferdinand II med egenhändig underskrift, adress och stort sigill, dateradt Wien den 6 febr. 1629 till Joh. Bernhard, den 1632 vid Lützen fallne abboten öfver Fulda stift, dessutom tre bref från kurfursten Joh. Georg I af Sachsen, som var en af Gustaf Adolfs bundsförvandter.

I samlingen finnas äfven talrika ypperligt utförda enbladstryck, underbart vackra porträtter, litografier och fotografier, som alla stå i samband med denna tid. Bland de förnämsta finna vi:

1. "Svensken lefver än" (Der Schwede lebet noch). Tryckt 1632.
2. "Jesuiternas notvarp" (Der Jesuiten Länderfang). Tryckt 1632. Jesuiterna ha spunnit nät kring olika städer såsom Leipzig, Zeitz, Naumburg, Weissenfels, Merseburg etc. Gustaf Adolf som det nordiska lejonet sliter sönder detta nät och befriar städerna.

VAPEN FRÅN 30-ÅRIGA KRIGET, utgräfvda på Lützens slagfält.

öväntadt" (Von Gott kömpt oft Hülf unverhofft). På himlen det strålande namnet "Jehova", hvarifrån strålar utgå och träffa Gustaf Adolf.

4. De städer, fästningar och pass, hvilka Gustaf Adolf efter hvarandra intagit.

103 stadsvyer, som i femradig spiral gruppera sig kring konungens bild. Den första staden är Stralsund, den sista Mannheim. I hörnen Gustaf Adolfs vapen och emblemer Tryckt i Nürnberg 1632.

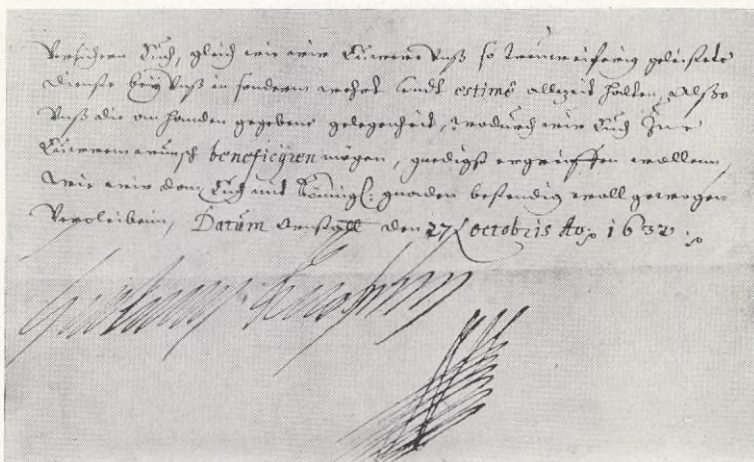
5. "De kristliga helgonens församlingar, som och desamma fiender och förföljare". Tryckt 1632. Det är ett bland de vackraste och sällsyntaste enbladstrycken.

(Der Heiligen Christlichen Kirchen, als auch deroselben Fieden und verfolgern).

Vidare innehåller samlingen ett antal stora och små mynt af guld, silver och koppar (minnesdukater, hyllningsdukater och dito thaler, minnes-thaler o. s. v.) från åren 1632 och 1633, därjämte en mängd större och mindre mynt, som blifvit funna på slagfältet vid Lützen.

En afdelning af denna samling innehåller ett ej ringa antal af svenska och kejsarliga "Schutz- und Trutzwaffen", som gifva oss en åskådlig bild af kämparnes utrustning.

Till slut vilja vi äfven nämna Gustaf Adolfs underbara bronsstatyett från 17:de århundradet och den härliga, snidade gamla

Klöhns Högst Sijvervarre.

SLUTET AF ETT 1 1/2 SIDES BREF FRÅN GUSTAF ADOLF med egenhändig underskrift. Arnstadt d. 27 oct. 1632 — alltså 10 dagar innan slaget vid Lützen.

3. "Sann afbildning af de här på jorden betryckta och i högsta fara sväfvande men dock ändtligen förlossade kristliga och rättroga kyrkorna".

(Wahre Contrafactur undt Bildniss der hier auff Erden bedregnten und in höchster Gefahr schwebenden, doch aber endlich erlöseten Christlichen und rechtgläubigen Kirchen).

Gustaf Adolf med pil och båg skjuter en gam, (general Tilly) som håller en duva under sina klor, genom halsen. Däröfver står: "Från Gud kommer ofta hjälpen

DE 5 VACKRASTE OCH SÄLLSYNTASTE MEDALJER ÖFVER GUSTAF II ADOLFS DÖD.

Kliché: Bengt SJ/versparre.

ETT STORT, YTTERST SÄLLSYNT ENBLADSTRYCK FRÅN ÅR 1632.

den är privat-egendom och inhytt i ägarens privata bostad. Kanske finnes dock någon rik älskare af den historiska forskningen, som kan vilja möjliggöra ett museum vid Schwenstein där dessa relikier från Gustaf II Adolfs tid och slaget vid Lützen utställas offentligt och så bli tillgängliga för alla som besöka den plats där Gustaf Adolf stupade. På så sätt fördjupas de intryck man måste mottaga af denna utmärkta samling. För H. 8. D. af Kantor Fuchs, Lützen.

elfenbensbilden, som framställer Gustaf Adolfs död, hvaraf vi lämna våra läsare fotografiska afbildningar.

Med ett ord: konsul Planers i Lützen offervilliga och rastlösa samlingsifver förtjänar det största och allmännaste erkännande. Men tyvärr är denna dyrbara samling icke utan inskränkning tillgänglig, ty

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG.

Skrif aldrig och fråga först — tid går därvid förlorad — utan insänd hvad Ni tror lämpar sig för tidningen. vare sig berättelser, uppsatser eller goda fotografier af tilldragelser för dagen.

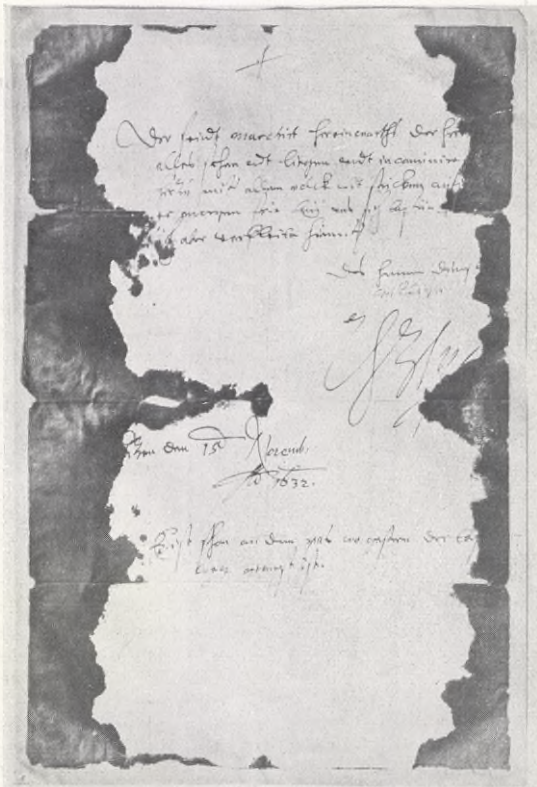

Efter porträtt.
OSKAR PLANER, svensk konsul i Lützen.
Egare af Gust.-Ad.-samlingen.

SVENSKA KONSULATET I LÜTZEN.
Där samlingen är inrymd.

Kliché: Bengt SJ/versparre.

WALLENSTEINS BREF TILL PAPPENHEIM I HALLE, DATERADT LÜTZEN DEN 15 NOV. 1632.

Efter den i konsul Planers samling befintliga fotogr. kopian af originalet i K. K. Heeres Museum i Wien. (Se text å föreg. sid.)

Till illustr. å sid. 86.

Finalen om svenska fotbollsmästerskapet spelades å Valhalla i Göteborg d. 2 nov. mellan Djurgårdens I. F. och Örgryte I. S. inför 5,000 åskådare. Spellet fördes något hårdt och hela matchen igenom i högt uppdrivet tempo, men var, trots halkan å spelplanen dock af hög klass; intetdera af lagen visade någon särskildt svag punkt, särskildt D. I. F. framstod ovanligt till sin fördel. Deras forwards voro starka och snabba och förmådde lägga in större tyngd i spelet än de småväxta Ö. I. S:arne. Dessa saknade sin vensterwing Lundin, som ånyo blifvit skadad och sin centerhalfback Sandberg, en af lagets kraftigare "stöttepinnar", som på kommando från Stockholm fick hålla sig borta. Den stockholmske domaren syntes mycket nervös och osäker och såg sig upprepade gånger föranlåten att ändra sina domslut, hvilket han rättvisligen bort göra än flere gånger. När exempelvis en örgrytespelare vid en tilldömd straffspark sändt bollen in mål och ett par af D. I. F:s spelare för tidigt springa öfver linien så "bestraffas" detta på det egendomliga sättet att straffsparken får göras om, d. v. s. de felande belönas med en extra chance att rädda målet.

Resultatet blef emellertid en seger för Ö. I. S. med 3 mot 2. Hvardera laget fick ett mål genom straffspark, det afgörande målet gjorde en stockholmsspelare i eget mål. Göteborgarne syntes vara de bäst tränade att döma af den högt uppdrifna fart de förmådde hålla under spelets sista kvart.

Ö. I. S. har under sin marsch genom semifinal och final fram till sitt 11:te mästerskap i denna

turnering varit hårdt handikapadt. Ingenting har dock hjälpt; det energiska Ö. I. S. har kämpat sig igenom alla uppställda hinder och fram till den slutliga seger, som under dessa vidriga omständigheter är mer än vanligt årofull.

Genom Ö. I. S. sista seger haiva alltså Sveriges nationella fotbollstroféer för året alla hamnat i Göteborg.

Det är en farlig väg vårt svenska fotbollspel kommit in på. Jämförelsevis ungt i Sverige, har det först på allra senaste tid lyckats vinna den stora allmänhetens intresse för sig, hvilket i själiva verket kanske utgör det väsentligaste grundstödet för dess existens. — Och då bör det påpekas att intet är så egnat att skapa *leda*, där förut intresse varit tillfinnandes, som personligt, småaktigt gnat mellan olika meningars företrädare. — Någon bör väl ändå finnas som *kan* skipa rättvisa och *vill* rädda vårt svenska fotbollspel undan lokalpatriotiskt småsinne.

* * *

(Till illustr. å sid. 81.)

Konstföreningen i Göteborg utställde d. 28 okt.—2 nov. en mycket vacker och rikhaltig samling konsthändverk.

Högst i originalitet och af frisk färgverkan åro mattorna af Amalia och Anna Fjæstad. Särskildt vacker är "Blasippsmattan" — lik skogsbacken om våren — möjligen är dock mattan kanske ej fullt praktisk för dagligt användande i ett hem.

Fröken Selma Gjöbels matta "Vettersvågor" är fin i färg och komposition och verkar i hög grad förnäm. Fru Maja Bergström-Alvins spetsömmader åro ofantligt vackra. De tala nu som alltid sitt tysta språk, hur konstnärligt vackert det enklaste föremål kan göras, om endast dess ordning göres sparsam och placeras just på rätt läge. Bland hennes utställning finnes såväl enkla som dyrbara kompositioner och alla verka de lugna, harmoniska och enkelt fina.

Hugo Lundstedts drifna och emaljerade silver- och koppararbeten åro vackra och i hög grad konstnärliga, särskildt är ytbehandlingen vacker. Men hur vackra hans kompositioner än åro, saknas väl dock hos dem en underton af svenskhet.

Elsa Helins sydda spetsar — copior och omarbetade kompositioner från 1600- och 1700-talen — åro enastående vackra. Legordset af Riborg Böving och Emma von Teuchler är originellt, färgrikt och vackert.

Denna tillfälliga sammanslutning af en del af våra svenska konsthändverkare få vi hoppas snart följes af en organiserad, malmedveten sammanslutning för Sveriges konsthändverkare — måne tiden därför ej snart är inne!

Signe Billqvist.

* * *

Skånska läroverkens skytteförbund åhöll i oktober sin första stora förbundstäfning i Eslöv. Där täflades om den af Lunds Katedralskola uppsatta vandringskölden III, hvilken nu för första g ngen eröfrades af Lunds Katedralskolas skyttegrupp med 1134 point, närmast följd af Helsingborgs lärov. m. 1060 p.

Foto. Rahmn. Lund.

Kliché: Bengt Silfverparre. SEGRANDE SKOLSKYTTEGRUPP: Lunds Katedralskola.

FRÅN SVENSKARNES VERKSAMHETSFÄLT I PERSIEN.

KORRESPONDENS TILL H. 8. D.
FRÅN TEHERAN.

Efter nära nog ett års vistelse i Paris har persiska regenten, Mirza Abol Ghossem Khan, äntligen kunnat förmås att återvända till sitt land och sina regeringsbekymmer. Det var regeringens beslut, att icke vidare låta utbetala hans månatliga apanage, så framt han icke omedelbart infunne sig i Teheran, som gjorde slag i saken.

Att återresan emellertid icke skulle blifva odeladt angenäm måste man erkänna, enär enligt hvad man visste ett revolutionnärt parti föresatt sig att mörda H. Höghet, så snart han kommit åter på persisk mark.

För att säkerställa färden mel-

T. h. EX SHAHENS BRODER, SALAR-ED-DOWLEH (i kurdärägt) med sin själ/nämnda "krigsminister". Landsförvisad.

En färdare.
PERSIENS REGENT,
ABOL GHOSSEM, NA-
ZER-EL-MOLK, som
tvingats återvända till
Teheran under svensk
eskort.

Ian Engeli och Teheran ha tre svenska instruktörofficerare och en svensk polisman fått i uppgift att "rensa vägen".

Den fångst af bomber, som vidstående fotografi ger en bild af, visar tydligen, att man icke saknat tillgångar för att hälsa landets regent välkommen åter.

Emellertid är färden nu öfver och det dyrbara lifvet

EN AF SVENSKA PERSIEN-POLISEN I TEHERAN BESLAGTAGEN BOMBSAMLING, afsedd att "salutera" regenten vid hans återkomst. — T. v. polischefen Westdahl, t. h. detektivchefen Bergdahl.

välbehållet åter i hufvudstaden. Ungefär samtidigt härmed har öfverenskommelse träffats mellan persiska regeringen och den beryktade upprorsmakaren Salar-ed-Dowleh, hvarigenom den senare förbundit sig — i likhet med sin broder ex-shahen! — att mot ett visst årligt statsunderhåll för alltid lämna landet och vistas i Europa i Schweiz.

Under ryskt beskydd är han just i dagarne på väg att lämna landet för att njuta sitt otium om ock ej just cum dignitate.

Upprorsmakare i Persien synes ha det bra — om de blott undslippa gendarmeriet. *B.*

*
En duktig ryttarebragd har i dagarne utförts af löjtnanterna Backman och Öhman som från Umeå, där deras regemente är förlagdt, ridit den 75 mil långa vägen till Stockholm. Färden som försvarats af understundom rätt besvärlig väderlek och vägarne upplösta tillstånd, har tagit 15 dagar, däraf 13 marschdagar med 6 å 7 miles ridt pr dygn samt 2 rastedagar. Saväl ryttare som hästar befunno sig vid framkomsten i bästa kondition. LÖJTNANTERNA ÖHMAN OCH BACKMAN som ridit från Umeå till Stockholm. Foto. Finn, Upsala.

Den 8 November blir det hundra år sedan han kom till världen på det ruckliga lilla kompaniechefsbostället, där den urgamla svenska nöden så frofäst stod på post kring de gråa timmerknutarna, där hafren växte tunn och ynklig på de mödosamt odlade sandjordsplättarna och där de svarta, tungsinta skogarna bildade barriär mellan den lilla krushåriga, mörkhyade junkern och det stora kungariket, där han omsider skulle göra så många tokerier, så många verser, så många skulder och så många bålar. Där han skulle kuska omkring på hvarje herregård, förälska sig i hvarje fager tärna, finna en vän för lifvet i hvarje kamrat och till slut få ett namn, om inte bland de store diktarne, så dock bland dem, som aldrig glömmas.

Flerfaldiga gånger har jag stött ihop med honom. — Hemma på landet hade vi en uråldrig skogvaktare, f. d. fanjunkare, som brukade hjälpa mig att ro drag och sätta ståndkrokar, en hedersknyffel och fiske för de enda sysselsättningar, som voro människans värdiga. Denne hade varit hans sväger, men kunde aldrig förmås att yttra sig i saken, att komma med den allra obetydligaste biografiska detalj.

Då voro de mycket mindre förbehållsamma, de skärhyade gamla damerna, med mössor af violetta sidenband och spetsar, hvilka gärna berättade om landshöfdingebalerna i Linköping, där löjtnant von Braun, tjock och svart och svettig, jämte alla de andra kavaljererna med tupé, polisonger och blåa frackar med smala skört och stora blanka knappar, dansat med dem, så att de hade hål på de hvita sidenskorna, då de åkte hem i sina suffettslädar.

Jag har en anteckning från hästmålaren, öfverstelöjtnant John Arsenius, hvilken visst kände alla människor. Dessutom var han ju landsman med Braun, eftersom båda voro västgötar.

En dag, i förra hälften af 50-talet, då han ätit middag på Fenix i Stockholm, fick han på kaféet se den välbekanta gestalten i en soffa och ombads att slå sig ned.

Braun berättade, att han hade ett ärende ut till Karlberg och frågade Arsenius om han hade lust att göra sällskap. Hvertill denne jakade.

Följaktligen gingo de till droskstationen vid det närbelägna Adolf Fredriks torg. Men på Brauns anmodan att köra dem till Karlberg, svarade åkaren tvärt:

— Det skulle väl f—n köra åt herrn, som aldrig betalar!

Kamratens anbud att lägga ut det lilla beloppet ville Braun emellertid inte höra talas om, utan man slog Karlbergsrädden ur hägen och följdes åt till Vattugatan, där den vackre unge husarofficeren bodde som ogift.

De kommo att tala om Boråsianen. Braun fick papper och pänna och skref af den långa dikten utantill från början till slut. Arsenius bevarade ännu detta prof på skaldens märkvärdiga minne.

Så sutto de och språkade tills klockan led mot

*Tin hedersgubben Renckner,
andring af en intressant sammanträffande
i en emanciperad fruntimmer, vintren 1884, på
en treflig skrev.*

*Skik, jag är här tin det ypperste, bro!
Och just i "Ypperste Torsgård" hon bor!....
Tväi hon var söt och fygglar med silken,
Talar på festman — man säg mig, på hvilka!*

*Skik, jag är här! Det är verkligen samant!
Glasö jag alskat, nu jag är för mig!
Högge en glasö. en hard diamant...
Slugga jag utta ~~bländad~~ trassel!
Gamle bro Renckner, min löveman var!
Emanciperad vill jag ha en kvinna,
Som heter Mannen bid' visst ut dar
Skita sig själv, och jag tvingas ut — trinnat.*

Brn.

stades Braun tidvis i Lidingö- och Djursholms-trakterna, hvars fagra scenerier tilltalade honom lifligt. Ofta gäst hos den gamle Stockholmsköpmannen Nils Wilhelm Renckner — firman Renckner & Björck —, sammanträffade han där med fröken Glassel, hvilken trots sina påbörjade emancipationstendenser, tyckes hafva tilltalat honom.

Vid utredningen af den gamla damens bo hittades ofvanstående handskrift af "den sig så kallande Brn", som sedermera älskvärdt öfversändes till min autografsamling, en liten dikt, hvilken i olikhet med det mesta af hans hand, aldrig publicerats. Det är ingen stor poesi, men på hundraårsdagen är det kanske ändå inte ur vägen att framlägga detta lilla gulnade, men så länge och så omsorgsfullt förvarade blad ur diktarens lefnadssaga.

Mari Mihi.

EN AF DE RESTAURERADE GAMLA VAPENSKÖLDARNE I MARIA KYRKA I STOCKHOLM.
Epitafium öfver Albrecht Lindencrütz.

H. 8 D. 4 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

nio, då Arsenius beklagade att han måste köra af sin gäst, emedan han var bortbjuden på bal.

— Hvert skall du då ta vägen?

— Jo, till exellensen Due.
— Fy f—n, umgås du med sådant folk, nyste Braun och lommade af.

Ehuru ju ännu några år återstodo af hans tämligen nyckfulla jordevandring, hade skalden burit prägel af förfall och värdslöshet, hvilket väl framträdde så mycket bjärtare vid sidan af den elegante Arsenius.

Nu hafva de väl brutit upp alla vänner och kumpaner till den burdust gladlynte, mjältsjukt sorgmodige sångaren. Dock, ännu förra året lefde hon kvar, hans sista svärmeri, fröken Maria Elisabeth Glassel, hvilken, nittiosex år gammal, afled i Stockholm den 8 mars 1912, sedan hon i långliga tider innehafit en silkesaffär på Vesterlånggatan. Mot slutet af sin fyrtiosexåriga lefnad

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.

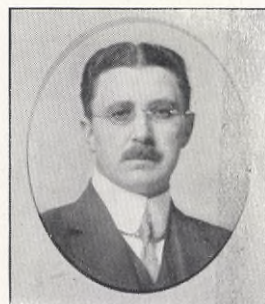
C. L. M. ROSENBLAD.
Generalmajor. Öfverkammarh.
Stockholm. — 65 år 2 Nov.*

I. HECKSCHER.
Generalkonsul. Jur. d.r.
Stockholm. — 65 år 2 Nov.*

D. K. BERGSTROM.
Statsråd. — Stockholm.
55 år 5 Nov.*

G. H. F. UPMARK.
Nyutnämnd styresman för
Nordiska Museet.*

A. WEINBERG.
Godsegare. — St. Levene.
65 år 6 Nov.*

B. FLORÉN.
Grosshandlande. — Göteborg.
60 år 3 Nov.*

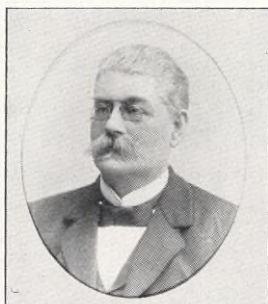
C. W. KEIJSER.
Direktör — Västerås.
60 år 1 Nov.*

K. F. G. ALMQVIST.
Godsegare. — Öfver-Selö.
50 år 31 Okt.*

G. F. SANDBERG.
Postsparbanksdir. — Stockholm.
65 år 3 Nov.*

K. O. LARSSON.
Skeppsmätn.-öfverkontrollör.
Stockholm. — 60 år 7 Nov.*

K. V. LITHMAN.
Konsul. — Karstaden.
60 år 13 Okt.*

E. G. HJORTZBERG
Kapten. Verkst dir. — Sthlm.
50 år 29 Okt.*

F. J. E. WESTERMARK.
Professor. — Stockholm.
60 år 5 Nov.*

G. WICKMAN.
Arkitekt. — Stockholm.
55 år 8 Nov.*

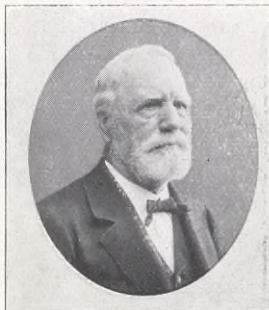
T. THORÉN.
Arkitekt. Rektor. — Stockholm.
50 år 10 Nov.*

O. G. MODIN.
Hoftandläkare. — Stockholm.
50 år 25 Okt.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data här nedan.

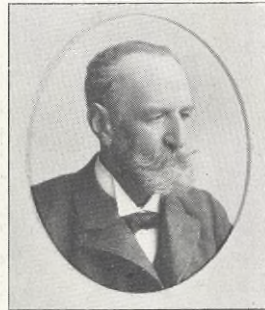
G. R. L. SVENSSON †.
F. d. Bryggare. — Stockholm.
*F. 28. † 26 Okt.**

N. NILSSON †.
F. d. Golsegare. — Engelholm.
F. 38. † 31 Okt.

P. O. A. SANDBERGH †.
Possessionat. — Vinnerstad.
*F. 41. † 12 Okt.**

V. R. P. WAERN †.
Revisionssekr. — Ulricehamn.
*F. 47. † 23 Okt.**

CARL ROSENBLAD. U-löjtn. v. Sk. drag-reg. 69, v. Svea lifig. 71, öfverste o. sek.-chef f. regt. 02—09, gen.-major i armén o. i gen.'s res. 09, Kammarherre 81, öfveradj. h. kon. o. tj. chef f. Kongs stab 08—09, öfverkammarherre h. Drottin. s. ä. Led. af K. Krigsvet. akad. Skattmäst. v. K. Mts O.

ISIDOR HECKSCHER. F. i Aalborg, stud. ex. 66, jur. dr. i Köpenhamn 85, Kontorschef i Ind. kred. a.-b. i Stockholm 84—94, omb. man derst. 94—96, dansk generalkonsul i Göteborg 96—1900, i Stockholm sedan sistn. ar.

DAVID BERGSTRÖM. Stud.-ex. 77, fil. dr. 92, medarbetare i dagspressen under olika perioder 83—05; konsul, statsråd 05—06, generalkonsul i Helsingfors 07—11, statsråd och chef för Landförsvarsdep. sedan sistn. ar. Led. af Riksd. A. K. 94—07, af F. K. sedan 11. Biografi o. hellsid.-portr. årg. X: 7.

GUSTAF UPMARK. F. 75, fil. lic. 01, fil. dr. 12. Amanuens v. Nat. museum 98, öfvergift till Nord. museet 02, intendent derst. 06, i dagarna utn. t. Nord. Museets styresman-chef. Lärare i konsthistoria v. Tek. skolan sedan 03, sekr. inom Sv. museimannafören. Konst- o. kulturhistorisk förf.

AUGUST WEINBERG. Sedan 72 eg. af egend. St. Levenae i Skarab. län. Ord. i komm.-nämnd o. stämna 77—08, v. ordf. i skolrådet. Led. af Riksd. F. K. 91—08, led. af bevilln.-utsk. 94—08.

THOR THOREN. Afg. fr. Tekn. högsk. 83, fr. Fria konst.-akad. 91, arkitekt i Öfverint.-emb. 93, privat arkitekt i Stockholm fr. s. ä. öfverlär. v. Tekn. skolan i Stockholm 94, rektor derst. sedan 10.

CARL KEIJSER. Verkst. dir. i Metallfabr.-a.-b. Carl Keijser & Co i Västerås. På sin tid led. af fattigv.-styr. och styr. i arbet-fören. Led. af styr. i Västerås borgerliga pens.-fören.

KNUT ALMQVIST. Stud.-ex. 82, eg. egend. Janslunda i Söderm. län. Verkst. dir. i Engså ångf.-a.-b. och i Mälarens transp.-a.-b. Ord. i sparb. styr. o. i styr. f. länets sinnesslöanstalt. Landstingsman sedan 95. Led. af Riksd. A. K. 96—11, led. af bevilln.- o. konstit.-utsk. Suppl. i Riksd. gäldsfullmäktige 1900—09, fullmäktig 10—11.

GUSTAF SANDBERG. Stud.-ex. 67, e. o. tj.-man i tull- o. postverket 68, kamrer och sekr. h. gen.-poststyr. 78, byråchef (tf. 83) 86, postsparb.-dir. o. chef f. verket v. dess omorg. 11. Led. af K. statist. tabellkommissionen sedan 93; ordf. i sällsk. Pro patria 04, led. af k. styr. f. Civilstat, enke- o. pup.-kassa 02, led. af centralstyr. f. Nord. kred.-banken sedan 96, led. af komm.-fullmäktige i Djursholm 03—12, ordf. 05—10.

OSKAR LARSSON. Utex. fr. Tekn. högsk. 77, ing. v. Stat. jernv.-byggn. s. ä., skepsmätare o. skeppsm:skontrollör i Stockholm 82, öfverkontrollör sedan 91.

KARL LITHMAN. Stud.-ex. 72, anst. i olika firmor i Göteborg 73—78, sekr. h. svensk-norske gen.-konsuln i Kapstaden 79, v. konsul derst. 81,

köpmän o. t. f. generalkonsul 85, konsul f. Venezuela 87. Anl. stor tändsticksfabrik m. svenska maskiner 88, sågverk m. snickerifabrik 92. Firan Karl Lithman & Co. är stor importör af svenska varor. Led. af Royal Colonial inst., Kapstadens handelskammare.

ERNST HJORTZBERG. U-löjtn. v. Fortifik. 84, kapit. 02, i res. 03; verkst. dir. v. Stockholms Nya spårvägs a.-b. 03—05, v. Stockholms södra spårv. a.-b. sedan 06.

FRANS WESTERMARK. Stud.-ex. 75, med. dr. o. docent 87, ord. professor i obstetrik o. gynecologi v. Karol. inst. samt öfverläkare v. Sabbatsbergs sjukh. gynecolog. afd. sedan 02, tj. direktör o. öfverläkare v. Allm. barnbördshuset i Stockholm 1900, ord. sedan 02. Led. af Engelbr.-förs. skolor.

GUSTAF WICKMAN. Afg. ex. fr. Chalm. tekn. inst. 80, elev v. Akad. f. d. Fria konst. 81—84, arkitekt i Stockholm. Bl. ritningar till ett mycket stort antal monumentala byggn.-arbeten må nämnas Skanes ensk. banks hus i Stockholm o. Helsingborg samt flera andra bankbyggnader i landet, Stockholms stads slakti us, Allm. barnbördshuset i Stockholm. Led. af stadsfullmäktige sedan 03, v. ordf. i styr. f. Söderby sjukh., led. af Stockh. skollänmnd f. handel, industri o. sjöf., led. af kyrkogårdsnämnden, af stads-husnämnden, af stadsfullmäktiges byggn. ordn. komm. Led. af Akad. f. d. Fria konst., led. af internat. Komm. i arkitektkongresserna, korrr. led. af Royal inst. of British architects.

BERNHARD FLOREN. Delegare i fiskexportfirman Engblad & Co. i Göteborg 79—12. Led. af stadsfullmäktige, handelskammare, handelsfullmäktige, af styrelsen i Gatv- och vägförvalt., folkskolestyr.; led. af kyrkoråd samt kyrkovård i Oscar Fredr. förs.

GOTTHARD MODIN. Tandläk. ex. 87, prakt. i Falun t. 1900, i Stockholm sedan sistn. år. Hoidentist 07. Led. af examensnämnden f. tandläkare 04—09.

GEORG SVENSSON †. Inneh. på sin tid bryggeriet v. Luntmakaregatan i Stockholm. Delegerad i Brygg. emb. pens.-kassa 69—11, led. af dess styr. sedan 81; verkst. dir. v. Stockh. sjukhem, led. af Nödhjälpskassadirektionen.

PEHR SANDBERGH †. Eg. af egend. Vinnerstad Öster- o. Vestergård i Östergötlands län. Under 40 år ordf. i komm.-stämma o. nämnd; led. af kyrko- o. skolråd, vägstyr., samt ordf. i brandst.-komm. Styr.-led. i bank a. b. Norra Sverige.

RUDOLF (ROLF) WAERN †. Stud.-ex. 65, jur. utr. kand. 74, e. o. not. i Sv. lofr. 75, v. häradshöfd. 77, fiskal 93, tf. rev.-sekr. 84, ass. s. ä., rev.-sekr. 88, häradshöfd. i Kinds o. Redvägs här. doms. sedan 97. Led. af stadsfullmäktige i Ulricehamn 98—01.

Foto. Eriksson, Säter

Sköner. Bengt Silfverparra.

DEN NYÖPPNADE ARBETSKOLONIEN FÖR TUBERKULÖSA BARN VID KRONPRINCESSAN MARGARETAS VÅRDANSTALT.

Genom direktör Clas Virgins energiska verksamhet i filantropiens tjänst har det nu blifvit möjligt, att vid Kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn, belägen i Tjárnans by, Hedemora s., uppföra en stor särskild arbetskoloni, där barn som förut varit intagna å vårdanstalten fostras i friska och sunda förhållanden till nyttiga samhällsmedborgare.

Upprättandet af kolonien har möjliggjorts genom lotteriet till förmån för Kronprinsessans Margaretas vårdanstalt samt genom donation å 100,000 kr af gifvarinna, som vill vara okänd.

Inalles har arbetshemmet nu 25 skyddslingar, hvilka äro synnerligen belättna med sin lott. Här får ugdgomarna stanna hela två år under den omsorgsfullaste vård. Här bli pojkarne skickliga trädgårdsmästare, åkerbruksmän eller snickare, och flickorna bli utomordentligt kunniga husmödrar, ty de erhålla god utbildning i kokkonsten, i tvättiniv, städning, väfning, stickning, stoppnink, lagande af kläder o. s. v.

INNEHÅLL. Landshöfding Claës Wersäll (biografi och nelsidesport.) — Konungen insätter hertigen af Västerbotten som gard st vid sitt lifkompani. — Den märkliga Gustaf-Adolf samlingen i Lützen. — Professor Aug. Wikander †. — Handelskammaremöte i Göteborg. — Arets medicinske Nobelpristagare — Wilhelm v. Braun, af Mari Mihi. — Svenskarne i Persien. — Bilder till svenska dagskrönikan. — Veckans sport. — Brokigt utomlandsnytt. — Veckans porträttgalleri.

Eftertryck af text eller illustrationer i RIVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.